

Sygn. akt IV CSK 177/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.
przy uczestnictwie Parafii [x] pod wezwaniem [x] w B.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 października 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 5 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację uczestniczki postępowania od postanowienia Sądu pierwszej instancji stwierdzającego, że wnioskodawczyni nabyła przez zasiedzenie z dniem 23 maja 2009 r. służebność przesyłu określoną szczegółowo w postanowieniu.

W skardze kasacyjnej uczestniczka postępowania, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne a także potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Stwierdziła, że w sprawie powstało zagadnienie prawne „dotyczące rozstrzygnięcia w kontekście treści przepisów art. 7 w zw. z art. 352 § 1, art. 292 i art. 172 § 1 k.c., czy zasiedzenie służebności dla urządzeń budowanych przez Skarb Państwa na własnej nieruchomości rozpoczynało się w dobrej czy złej wierze, czy ocena w tym przedmiocie powinna być dokonywana na chwilę budowy urządzeń przez Skarb Państwa na gruncie stanowiącym jego własność czy moment rozpoczęcia posiadania, co następowało później, z reguły z chwilą uwłaszczenia państwowego przedsiębiorstwa energetycznego, ewentualne zmiany w zakresie prawa własności nieruchomości obciążonej; czy państwowe przedsiębiorstwa energetyczne, pomimo braku dysponowania tytułem prawnym, posiadały służebność gruntową polegającą na korzystaniu z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu, w przypadku budowy urządzeń na gruncie Skarbu Państwa”.

Skarżąca przytoczyła też orzeczenia Sądu Najwyższego wskazujące, jej zdaniem, na rozbieżność wykładni w tym przedmiocie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, jeżeli skarżący jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie, jako abstrakcyjnego, ogólnego pytania prawnego powstałego na tle określonego przepisu prawa, wskazać kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje, wykazać, że mają one poważny charakter, zagadnienie jest istotne a mimo to nie zostało dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy,

co jest konieczne nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz także dla rozwoju judykatury. Chodzi zatem o zagadnienie prawne nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.).

Jeżeli natomiast skarżący, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wskazując na rozbieżności w orzecznictwie na tle wykładni wskazanego przepisu prawa, powinien określić, w jakiej kwestii istnieją rozbieżności i wykazać, że rzeczywiście występują przedstawiając rozbieżne orzeczenia sądowe dotyczące tej samej kwestii i wydane na tle takich samych stanów faktycznych i prawnych (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ.).

Niewątpliwie zatem nie można mówić o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i jednocześnie - wykorzystując ten sam przepis prawa oraz ten sam problem prawny - powoływać się na występowanie rozbieżności w orzecznictwie na tle wykładni tego przepisu. Jeżeli bowiem istnieje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeszcze nie rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, to znaczy, że na tle wykładni tego przepisu nie mogły ujawnić się rozbieżności w orzecznictwie tego Sądu (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r. III SK 39/12 i z dnia 30 września 2014 r. III SK 2/14, nie publ.).

Niezależnie od tego trzeba stwierdzić, że Sąd Najwyższy wielokrotnie już wypowiadał się w kwestiach wskazanych przez skarżącą i - wbrew jej twierdzeniom - w wypowiedziach tych nie ma sprzeczności a przedstawione judykaty nie są rozbieżne w wyniku dokonania różnej wykładni art. 7 w zw. z art. 352 § 1, w zw. z art. 292 i art. 172 k.c. W szczególności jednolicie przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że przy badaniu czy doszło do zasiedzenia przez przedsiębiorcę przesyłowego służebności przesyłu oraz przy ocenie jaką długość okresu zasiedzenia należy przyjąć, decydujące znaczenie ma dobra lub zła wiara w momencie objęcia w posiadanie służebności oraz wynikające z art. 7 k.c.

domniemanie dobrej wiary posiadacza; istotna jest przy tym jedynie dobra wiara na początku okresu posiadania, a jej utrata w czasie posiadania nie ma znaczenia (porównaj między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2014 r. II CSK 520/13 i orzeczenia tam przytoczone).

Zdecydowanie też przeważa w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że budowa przez przedsiębiorstwo państwowe na gruncie Skarbu Państwa urządzeń przesyłowych na podstawie odpowiednich pozwoleń administracyjnych, uzasadnia przyjęcie dobrej wiary przy ocenie, czy i kiedy doszło do zasiedzenia służebności (porównaj między innymi orzeczenia z dnia 8 stycznia 2009 r. I CSK 265/08, z dnia 5 lipca 2012 r. IV CSK 606/11, z dnia 14 listopada 2012 r. II CSK 120/12, z dnia 9 stycznia 2014 r. V CSK 87/13, z dnia 4 czerwca 2014 r. II CSK 520/13, z dnia 14 listopada 2013 r. II CNP 15/13, nie publ.).

Natomiast wskazane przez skarżącą orzeczenia Sądu Najwyższego przyjmujące złą wiarę posiadacza służebności przesyłu zapadły nie w sprawach rozstrzygających kwestię zasiedzenia służebności, a więc nie na gruncie przepisów art. 7, w zw. z art. 352 § 1, w zw. z art. 292 oraz art. 172 § 1 k.c. i ich wykładni, lecz w sprawach o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, co trafnie zauważyła sama skarżąca. Nie świadczą zatem o rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego na tle wykładni powyższych przepisów w kwestii dobrej lub złej wiary przy ocenie zasiedzenia służebności przesyłu.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.